

5... napirendi pont

MOK/178/2026

Megtárgyalja: Területfejlesztési és

Nemzetiségi Bizottság

Tisztelt Közgyűlés!

E l ő t e r j e s z t é s

**Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata Közgyűlésének
2026. szeptember 18-án tartandó ülésére**

Tárgy: Beszámoló a Győr-Moson-Sopron vármegyei natúrparkok tevékenységéről és a natúrparki együttműködések eredményeiről

Tisztelt Közgyűlés!

Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése 2023-ban kapott legutóbb átfogó tájékoztatást a vármegye natúrparkjainak működéséről és tevékenységéről. Jelen előterjesztés a korábbi beszámoló óta eltelt időszak eredményeit, a vármegye natúrparkjainak szakmai munkáját, valamint az országos és térségi együttműködésekben betöltött szerepét mutatja be.

Győr-Moson-Sopron vármegye kiemelkedő természeti, táji és kulturális örökséggel rendelkezik. E sokszínű értékek megőrzésében, fenntartható hasznosításában és a helyi közösségek megerősítésében meghatározó szerepet töltenek be a natúrparkok. Az integrált natúrparki szemlélet a természet- és tájvédelem, a környezeti nevelés, a helyi gazdaság fejlesztése, a közösségépítés, valamint a fenntartható turizmus céljait egységben kezeli, ezáltal hatékony eszköze a térségi együttműködéseknek és a fenntartható vidékfejlesztésnek.

A vármegyei önkormányzat hosszú évek óta aktív szerepet vállal a natúrparki mozgalomban. Alapító tagja a Szigetköz Natúrpark Egyesületnek, és a Pannontáj–Sokoró Natúrpark működését is támogatja, amelynek munkaszervezeti feladatait immár a Pannónia Kincse LEADER Egyesület látja el. A natúrparkok munkája szervesen illeszkedik a vármegye területfejlesztési céljaihoz, hiszen egyszerre járul hozzá természeti és kulturális örökségünk megőrzéséhez, a helyi közösségek megerősítéséhez, a fenntartható gazdaságfejlesztéshez és az aktív turizmus fejlesztéséhez.

Az elmúlt években a hazai natúrparki mozgalom jelentős fejlődésen ment keresztül. Magyarországon jelenleg tizenhét, miniszteri elismeréssel rendelkező natúrpark működik, amelyek több száz település együttműködésére épülve szolgálják a természeti, táji és kulturális örökség megőrzését, a helyi közösségek megerősítését, valamint a fenntartható vidék- és településfejlesztést. A natúrparkok olyan alulról szerveződő térségi együttműködések, amelyek a települési önkormányzatok, civil szervezetek, gazdálkodók, vállalkozások és helyi közösségek összefogására épülnek, miközben a természet- és tájvédelem, a környezeti nevelés, a helyi gazdaságfejlesztés és a fenntartható turizmus céljait egységben kezelik.

A hazai natúrparkok országos szakmai és érdekképviselői szervezete a Magyar Natúrpark Szövetség, amely összehangolja a natúrparkok szakmai együttműködését, elősegíti a jó gyakorlatok megosztását, valamint képviseli a natúrparki hálózat érdekeit országos és nemzetközi szinten. A Szövetség kiemelt feladatai közé tartozik az országos szakmai kapcsolatok erősítése, a környezeti nevelés támogatása, valamint a hazai és határon túli natúrparkok együttműködésének fejlesztése. E célokat szolgálják többek között az Országos Natúrparki Vetélkedő, a Kárpát-medencei Natúrparki Találkozó, valamint a különböző szakmai konferenciák és tapasztalatcserék is.

A natúrparki mozgalom és az állami természetvédelem együttműködése az elmúlt időszakban tovább erősödött. A Magyar Natúrpark Szövetség, az Agrárminisztérium és a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. megújított szakmai együttműködése is megerősítette azt a közös szándékot, hogy a biodiverzitás megőrzése, a táji értékek védelme, a környezeti nevelés és a helyi közösségek szerepvállalása a jövőben még hangsúlyosabb szerepet kapjon. Ez az együttműködés tovább erősíti a natúrparkok szerepét a fenntartható térségfejlesztésben és a helyi közösségek hosszú távú megerősítésében.

Győr-Moson-Sopron vármegyében jelenleg két címbirtokos natúrpark működik: a **Szigetköz Natúrpark** és a **Pannontáj-Sokoró Natúrpark**. Mindkét szervezet aktív tagja a Magyar Natúrpark Szövetségnek, rendszeres résztvevője az országos szakmai programoknak, és tevékenységével jelentősen hozzájárul a vármegye természeti, táji és kulturális örökségének megőrzéséhez, a helyi közösségek megerősítéséhez, valamint a fenntartható térségfejlesztési célok megvalósításához.

A továbbiakban a két vármegyei natúrpark 2023 óta végzett tevékenységének és legfontosabb eredményeinek összefoglalása olvasható.

Szigetköz Natúrpark Egyesület

„A Szigetköz Natúrpark a természet, a táj és az abban élő és alkotó ember harmóniája. Tegyük érte együtt!”

A Szigetköz Natúrpark Egyesület immár egy évtizede meghatározó szereplője Győr-Moson-Sopron vármegye fenntartható térségfejlesztésének. Az Egyesület munkája a természeti és kulturális örökség megőrzését, a helyi közösségek megerősítését, a környezeti szemléletformálást, valamint a fenntartható turizmus fejlesztését szolgálja. Működésének alapja az önkormányzatok, civil szervezetek, oktatási intézmények, gazdasági szereplők és helyi közösségek együttműködése, amely a natúrparki szemlélet egyik legfontosabb értéke.

Az elmúlt években a natúrpark partnerségi rendszere tovább erősödött. Az együttműködés stabil maradt a térség településeivel és szakmai szervezeteivel, miközben új kapcsolatok épültek ki a turisztikai szolgáltatókkal, az oktatási intézményekkel és a civil közösségekkel. Kiemelkedő jelentőségű volt a határon átnyúló együttműködések fejlődése, különösen a Csallóközi Városok és Falvak Társulásával kialakított partnerség, amely új lehetőségeket nyitott a közös térségfejlesztési és turisztikai programok megvalósításában.

A natúrpark szakmai munkája továbbra is a négy alappillérre – a természeti és kulturális örökség megőrzésére, a környezeti nevelésre, a fenntartható térségfejlesztésre, valamint az aktív- és ökoturizmus fejlesztésére – épül. Az elmúlt időszak programjai jól mutatják, hogy e területek egymást erősítve járulnak hozzá a térség fejlődéséhez, a közösségek összetartozásának erősítéséhez és a helyi identitás megőrzéséhez.

Kiemelt feladat maradt a Szigetköz természeti, kulturális és épített örökségének feltárása, megőrzése és bemutatása. A Szigetközi Tájegységi Értéktár folyamatos bővítése, valamint a Tájegységi Értéknapok évről évre lehetőséget teremtenek arra, hogy a térség települései bemutassák hagyományaikat, értékeiket és közösségeiket. Az elmúlt időszakban több új kulturális, történeti, épített és természeti érték került felvételre a Tájegységi Értéktárba, amely egyre meghatározóbb szerepet tölt be a helyi identitás erősítésében és az értékörző munka összehangolásában. A Vármegyei Nemzetiségi Nap és Értéknap rendezvényei szintén fontos bemutatkozási lehetőséget biztosítottak a natúrpark települései és értékei számára.

Az Egyesület kiemelt figyelmet fordít a környezeti nevelésre és a szemléletformálásra. A hagyományosan, évről évre megrendezett tájséták, természetjáró programok, környezeti nevelési szakmai napok és természetismereti foglalkozások révén gyermekek, fiatalok és családok ismerhetik meg a Szigetköz természeti értékeit, élővilágát és kulturális örökségét. A Szigetköz Natúrpark Vetélkedő, valamint az Országos Natúrparki Vetélkedőn való részvétel szintén lehetőséget biztosít a fiatalok számára, hogy játékos formában mélyítsék el ismereteiket, miközben erősödik kötődésük szülőföldjük értékeihez.

Az aktív- és ökoturizmus fejlesztése ugyancsak meghatározó tevékenységi terület. Az Aktív Családi Nap a natúrpark egyik legnagyobb, évről évre visszatérő közösségi rendezvényévé vált. A program a természetjárást, a vízi turizmust, a kerékpározást, a helyi gasztronómiát, a hagyományőrzést és a családi kikapcsolódást kapcsolja össze, miközben széles körű önkormányzati, civil és szakmai összefogásra épül. A Tájegységi Értéknapokkal, a tájsétákkal,

természetjáró programokkal és natúrparki vetélkedőkkel együtt ezek a rendezvények mára a natúrpark közösségépítő és szemléletformáló tevékenységének meghatározó elemeivé váltak.

A fenntartható térségfejlesztés területén a Szigetköz Natúrpark az elmúlt időszakban egyre hangsúlyosabb koordináló és partnerségépítő szerepet vállalt. Aktív résztvevője volt azoknak a szakmai egyeztetéseknek és konferenciáknak, amelyek a Szigetköz jövőjét, a térségi együttműködések fejlesztését és a határon átnyúló kapcsolatok erősítését szolgálták. A magyar és szlovák partnerek bevonásával megvalósult szakmai workshopok és konferenciák új együttműködések alapozták meg. A Szigetköz Natúrpark emellett aktív szerepet vállal a hazai natúrparki hálózat szakmai munkájában, valamint a Kárpát-medencei Natúrparki Találkozók révén a határon túli szakmai kapcsolatok fejlesztésében is.

A Szigetköz Natúrpark Egyesület aktív és koordináló szerepet vállalt a Szigetköz kiemelt térséggé nyilvánításának szakmai előkészítésében is. A kezdeményezés területi lehatárolásának alapját a Szigetköz Natúrpark 29 települést magában foglaló működési területe adta, amely Mosonmagyaróvár mint természetes térségi központ bevonásával egészült ki. Az előkészítő munka eredményeként 2026 márciusában az Országgyűlés a Szigetközt hivatalosan is kiemelt térséggé nyilvánította, a Szigetköz Kiemelt Térség így 30 települést foglal magában. Az új státusz hosszú távon lehetőséget teremt a térség fejlesztési céljainak összehangolására, valamint arra, hogy a természeti és táji értékek megőrzése, a gazdaság- és turizmusfejlesztés, az infrastruktúra és a helyi közösségek fejlesztése egységes térségi szemléletben valósuljon meg.

A Szigetköz aktív turisztikai fejlesztésében újabb jelentős előrelépést jelent a TOP_PLUSZ-6.1.4-23-GM2-2025-00002 azonosítószámú „Mozgásban a Szigetköz – Aktív turizmusfejlesztési projekt”, amely 1,532 milliárd forint támogatásból valósul meg Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata vezetésével, a Szigetköz Natúrpark Egyesület, a Magyar Kerékpáros Turisztikai Szövetség és az Aktív Magyarország Fejlesztési Központ partnerségével. A fejlesztés célja a Szigetköz gyalogos, kerékpáros és vízi turisztikai lehetőségeinek egységes hálózatba szervezése, a meglévő útvonalak korszerűsítése, valamint a kapcsolódó infrastruktúra – többek között pihenőhelyek, információs és útjelző rendszerek, kerékpártárolók és vízitúrák megállópontok – fejlesztése. A 2026-ban zajló előkészítő munka során a fejlesztési helyszínek és műszaki tartalmak pontosítása, a tervezési és közbeszerzési feladatok előkészítése, valamint a térségben párhuzamosan megvalósuló aktív turisztikai fejlesztésekkel való összehangolás áll a középpontban. A projektben a Szigetköz Natúrpark Egyesület elsősorban koordinációs és turisztikai szakértői feladatokat lát el, emellett kiemelt figyelmet fordít a fogyatékkal élő turisztikai lehetőségeinek bővítésére.

A Szigetköz Natúrpark Egyesület 2026-ban az Interreg VI-A Magyarország–Szlovákia Program keretében megvalósuló HUSK/2401/02/2.4/015 azonosítószámú, #danubeislands2 – Danube Bike projektben is aktív szerepet vállal. A projekt keretében a Natúrpark végzi a Szigetközhez kapcsolódó kerékpáros útvonalak kijelölésének szakmai feladatait, amelyek összehangolása folyamatban van a térségben párhuzamosan előkészített TOP Plusz aktív turisztikai fejlesztésekkel. A következő időszak fő feladata a kerékpáros útvonalak és kapcsolódó fejlesztések véglegesítése, a projektek közötti lehatárolás, valamint a tervezési és közbeszerzési előkészítés összehangolt folytatása.

A natúrpark működésében 2026 újabb jelentős előrelépést hozott az „Élő Delta – Zöld Energia Szigetközbe Program” elindulásával. A térségi program 34 szigetközi települést és hat civil szervezetet kapcsol össze. A fejlesztések mellett hangsúlyos szerepet kap a környezeti szemléletformálás, a közösségek bevonása és a fenntarthatósági célok széles körű

megismertetése. A Szigetköz Natúrpark Egyesület a programban elsősorban kommunikációs és szemléletformáló feladatokat vállal, kiterjedt térségi kapcsolatrendszerére és saját közösségi programjaira építve.

Az Élő Delta programhoz kapcsolódva 2026-ban már több jelentős esemény valósult meg. A márciusi Víz Világnapi rendezvény a Szigetköz vízi ökoszisztémáját, a térség vízügyi rehabilitációját, élővilágát és a környezeti nevelés lehetőségeit állította középpontba. Májusban a natúrpark a Szigetközi Gulyahajtás programjához kapcsolódva mutatta be a helyi hagyományok, a tájhasználat és a fenntarthatóság kapcsolatát.

Júniusban Kisbodakon ismét megrendezésre került az Élő Delta – Natúrparki Családi Nap és Termelői Vásár, amely az Aktív Családi Nap korábbi hagyományaira építve a természetközeli élményeket, az aktív kikapcsolódást, a helyi értékeket és a közösségi együttlétet kapcsolta össze. A Duna-parti rendezvény vízi és szárazföldi túrákkal, természetismereti és hagyományörző programokkal, valamint mintegy 35 helyi termelő és kézműves részvételével valósult meg. A natúrpark ugyancsak aktívan bekapcsolódott a Szigetközi Ecetes Hal Fesztivál programjába, ahol a helyi gasztronómiai és kulturális hagyományok bemutatása mellett a fenntartható szemlélet közvetítése kapott hangsúlyt.

Októberben, a Táj Nemzetközi Napja alkalmából, szintén a program támogatásával a térség iskoláiban tanuló fiatalokat kívánják megszólítani. A szakmai programmal egybekötött tájséta célja, hogy élményszerű módon hívja fel a figyelmet a Szigetköz természeti és táji értékeire, azok megőrzésének fontosságára, és erősítse a fiatalok környezettudatos szemléletét.

A program új lehetőségeket teremt a natúrpark kommunikációjának fejlesztésére is. 2026-ban „Szeretlek Szigetköz” címmel podcast-sorozat indult, amely a térség természeti és kulturális értékeit, közösségeit, helyi szereplőit és fenntarthatósági kezdeményezéseit mutatja be. A podcast mellett a rövid videós és közösségimédia-tartalmak, valamint a megújuló online jelenlét célja, hogy a natúrpark értékei és a térségben megvalósuló jó gyakorlatok a korábbinál szélesebb közönséghez jussanak el. A Szigetköz Natúrpark Egyesület vállalta továbbá az Élő Delta programban részt vevő önkormányzatok és civil szervezetek által elért eredmények széles körű bemutatását és népszerűsítését, ezzel is segítve a program társadalmi beágyazottságát és láthatóságát.

Az Élő Delta program elindulása jól illeszkedik ahhoz a fejlődési folyamathoz, amely az elmúlt években a Szigetköz Natúrpark működését jellemezte. A hagyományos természet- és értékvédelmi feladatok mellett egyre hangsúlyosabbá vált a térségi együttműködések szervezése, a közösségépítés, a környezeti nevelés, a fenntartható turizmus, valamint a korszerű szemléletformáló kommunikáció. Az Egyesület így olyan térségi együttműködési platformként működik, amely a településeket, civil szervezeteket, szakmai szereplőket és helyi közösségeket közös célok mentén képes összekapcsolni.

Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata alapító tagként továbbra is elkötelezett a Szigetköz Natúrpark működésének támogatása mellett. A natúrpark tevékenysége szervesen illeszkedik a vármegye fenntartható fejlődését, a helyi közösségek megerősítését, valamint természeti és kulturális örökségünk megőrzését szolgáló stratégiai célkitűzésekhez. Az elmúlt évek eredményei jól igazolják, hogy a natúrparki együttműködés a térségi összefogás eredményes formája, amely hosszú távon is hozzájárul a Szigetköz értékeinek megőrzéséhez és a vármegye fejlődéséhez.

Pannontáj-Sokoró Natúrpark

A Pannontáj–Sokoró Natúrpark működésében 2023-ban jelentős szervezeti változás történt: a natúrparki munkaszervezeti és koordinációs feladatokat a Pannónia Kincse LEADER Egyesület vette át. Ezzel párhuzamosan elkészült a natúrpark 2023–2027 közötti időszakra vonatkozó fejlesztési koncepciója, amely a természeti, táji és kulturális örökség megőrzésére, a környezeti nevelésre és szemléletformálásra, a fenntartható térségfejlesztésre, valamint a fenntartható turizmus és rekreáció fejlesztésére helyezi a hangsúlyt.

Az elmúlt időszak egyik kiemelt és folyamatos szakmai tevékenysége a környezeti nevelés, a szemléletformálás és a térségi identitás erősítése volt. 2024-ben alsó és felső tagozatos tanulók számára térségi natúrparki tananyagok készültek. A tananyagok a helyi élővilág és védett természeti értékek bemutatása mellett foglalkoznak a fenntartható gazdálkodással, a környezettudatos életmóddal, valamint a helyi termelők, mesterek és kézművesek tevékenységével.

2024-ben nyolcadik alkalommal rendezték meg a natúrparki vetélkedőt. A kétfordulós program online fordulóból és személyes döntőből állt. A gyakorlati feladatok között szerepelt többek között mag- és gyógynövény-felismerés, rovarhotel-készítés, versírás és kovászos pékáru készítése. A program megvalósításába helyi termelők, kézművesek és térségi szereplők is bekapcsolódtak. A vetélkedőt a nagydémi iskola csapata nyerte, amely ezt követően a Pannontáj–Sokoró Natúrparkot képviselte az országos döntőben, ahol országos harmadik helyezést ért el. 2025-ben a IX. Natúrparki vetélkedővel folytatódik a program. A vetélkedő továbbra is a térség természeti és kulturális értékeinek, a fenntarthatóság, a helyi gazdálkodás és a környezettudatos szemlélet megismertetését szolgálja. A program évről évre lehetőséget biztosít arra, hogy a térség fiataljai élményszerű és gyakorlati formában ismerjék meg lakóhelyük értékeit.

A Pannónia Kincse LEADER Egyesület által működtetett Nyitott Porta hálózat szorosan kapcsolódik a Pannontáj–Sokoró Natúrpark célkitűzéseéhez. A kezdeményezés célja a térségben működő helyi termelők, családi gazdaságok, kézművesek és vidéki szolgáltatók összefogása, valamint termékeik, tevékenységük és a hozzájuk kapcsolódó helyi értékek szélesebb körű bemutatása. A hálózat keretében megszervezett Nyitott Porta Napok alkalmával a részt vevő porták közvetlenül fogadják az érdeklődőket. A látogatók betekintést nyerhetnek a helyi gazdaságok, műhelyek és családi vállalkozások mindennapjaiba, megismerhetik a helyi termékek előállításának folyamatát, a hagyományos mesterségeket, valamint a térség természeti és kulturális értékeit. A program egyszerre szolgálja a helyi gazdaság erősítését, a helyi termékek népszerűsítését, a közösségépítést, a szemléletformálást és a fenntartható vidéki turizmus fejlesztését. A kezdeményezés hozzájárul ahhoz is, hogy a Pannontáj–Sokoró térség értékei egységesebb formában, egymást erősítve jelenjenek meg a lakosság és az ide látogatók számára.

A natúrpark munkaszervezete az elmúlt időszakban folyamatosan erősítette a térségi együttműködéseket. Kapcsolatot tart a natúrparki települési önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, oktatási intézményekkel, helyi termelőkkel, kézművesekkel és turisztikai szolgáltatókkal. A Pannónia Kincse LEADER Egyesület LEADER térségfejlesztési és

natúrparki tevékenysége egymást erősítve járul hozzá a helyi értékek, termékek és szolgáltatások térségi megjelenítéséhez.

A natúrpark szakmai kapcsolatot tart fenn a Magyar Natúrpark Szövetséggel és más hazai natúrparkokkal. Kiemelt cél a Győr-Moson-Sopron vármegye másik natúrparkjával, a Szigetköz Natúrparkkal való szakmai együttműködés erősítése, a jó gyakorlatok megosztása és a közös kezdeményezések lehetőségeinek keresése.

A következő időszakban a Pannontáj–Sokoró Natúrpark tovább kívánja erősíteni a környezeti nevelési és szemléletformáló programokat, a Natúrparki Vetélkedő hagyományát, a Nyitott Porta hálózatot, a helyi termelői és turisztikai együttműködéseket, valamint a térségi partnerkapcsolatokat. Kiemelt cél a natúrpark láthatóságának növelése, a helyi közösségek aktívabb bevonása és olyan fejlesztések előkészítése, amelyek egyszerre szolgálják a térség természeti és kulturális értékeinek megőrzését, a közösségek megerősítését és a helyi gazdaság fenntartható fejlődését.

HATÁROZATI JAVASLAT

Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése a Győr-Moson-Sopron vármegye natúrparkjainak tevékenységéről és a natúrparki együttműködések eredményeiről szóló beszámolót megismerte és elfogadja.

Határidő: 2026. szeptember 18.

Felelős: dr. Pető Péter, a közgyűlés alelnöke

Győr, 2026. szeptember 8.

dr. Pető Péter

Az előterjesztés készítette:	 Alelnöki titkárság	
Törvényességi ellenőrzés:	 vármegyei jegyző	 Önkormányzat, Jogi és Gazdasági Iroda vezető
Pénzügyi ellenőrzés:	pénzügyi referens	

